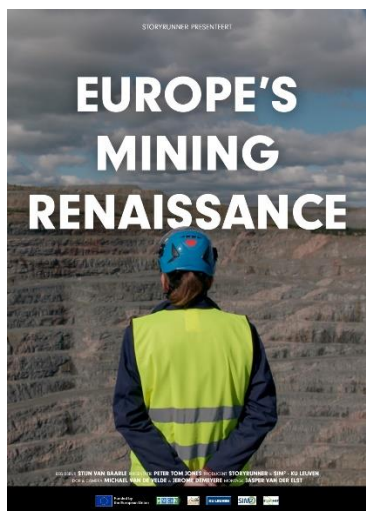

Persbericht - 25 Maart 2024

KU Leuven & Storyrunner - Horizon Europe ENICON, EXCEED, AVANTIS, CICERO & LITHOS - Prometia

Europe's Mining Renaissance, a Catalyst for Climate Neutrality: nieuwe KU Leuven documentaire over Europa's zoektocht naar de metalen voor de energietransitie

In april 2024 wordt de Critical Raw Materials Act van de Europese Commissie officieel wet. De CRMA stelt belangrijke doelstellingen vast voor het diversifiëren van de toeleveringsketens van kritieke en strategische grondstoffen in Europa, zodat Europa minder afhankelijk wordt van enkele derde landen zoals China en Rusland. Een van de doelstellingen is dat Europa tegen 2030 minstens 10% van sleutelmetalen zoals lithium, kobalt, nikkel, koper en zeldzame aardmetalen uit eigen bodem kan delven. Zonder toegang tot deze metalen zal Europa zijn cleantech-fabrieken voor batterijen, elektrische voertuigen, windturbines, enz. niet kunnen voeden. Om het doel van 10% te halen, heeft Europa niets minder dan een mijnbouwrenaissance nodig. Op 27 maart 2024, tijdens het prestigieuze DOCVILLE-filmfestival in Leuven, zal het KU Leuven Instituut voor Duurzame Metalen en Mineralen (SIM²) een nieuwe Storyrunner-documentaire uitbrengen die de status van deze mijnbouwrenaissance in Europa onderzoekt. De première van de film wordt gevolgd door een debat met een internationaal panel. Meer dan 650 mensen zijn aangemeld om de première bij te wonen.

Met de recente aankomst van de eerste Chinese BYD megaschepen in Europese havens is de tsunami van BYD en andere Chinese elektrische auto's en bussen niet langer een verre mogelijkheid, maar een reëel feit. Wat er gebeurt op het gebied van Chinese elektrische voertuigen, is ook de norm geworden voor Chinese elektrische bussen, windturbines, warmtepompen, elektrolyseapparaten, zonnepanelen... Met meer dan 65% van de respectievelijke markten domineert China in al deze schone technologieën. In de afgelopen decennia heeft China visionaire, langetermijn, verticaal geïntegreerde waardeketens geperfectioneerd, van mijnbouw tot eindproduct voor schone technologie.

En Europa? Wel, Europa heeft aan het stuur geslapen terwijl de Chinezen geleidelijk hun dominantie opbouwden. Tientallen jaren lang heeft Europa (geraffineerde) grondstoffen uit het mondiale zuiden geïmporteerd, terwijl het de sociale, milieu- en culturele impact (van ondermaatse mijnbouw en raffinage) naar datzelfde mondiale zuiden heeft geëxporteerd. In de nieuwe wereldorde is deze hypocriete en uiteindelijk zelfvernietigende houding niet langer houdbaar. Jones: *"Vergis je niet: het tijdperk van de*

neoliberale globalisering is voorbij. Het tijdperk van protectionisme en grondstoffennationalisme is aangebroken, gedreven door de Inflation Reduction Act van de Verenigde Staten en het allesoverheersende staatskapitalisme van China en zijn Belt & Road-initiatief. Als Europa een rampzalig scenario van deïndustrialisatie en wijdverbreide armoede wil voorkomen, moet het zijn koers veranderen en streven naar een herindustrialisatie op basis van schone technologie.”

Hongerige gigafabrieken. Zonder binnenlandse metalen en mineralen zijn de batterij-gigafabrieken en EV-assemblagelijnen van Europa - vaak medegefinancierd via staatssteun - kritisch afhankelijk van derde landen, wat de klimaatdoelstellingen van Europa in gevaar brengt als die landen besluiten te stoppen met het exporteren van (geraffineerde) grondstoffen. Net als China heeft Europa verticaal geïntegreerde mijn-tot-schone-technologie waardeketens nodig, waarbij het bovenstroomse (levering van grondstoffen) deel eindelijk serieus wordt genomen. Dit impliceert de behoefte aan een Europese mijnbouwrenaissance. Geen vervuilende steenkoolmijnbouw van vroeger die het wereldwijde opwarmingsprobleem voedt, maar toekomstgerichte, verantwoorde mijnbouw en raffinage van de energie-overgangsmetalen die nodig zijn om Europa's klimaatveranderingsstrategie te katalyseren. Volgens Peter Tom Jones zou een Europese mijnbouwrenaissance *“Europa's diverse politieke facties kunnen en moeten verenigen, waarbij traditionele links/groen-rechts scheidlijnen worden overschreden.”*

Europese roadtrip. Voor deze documentaire reisde de presentator van de film, Peter Tom Jones, naar het verre noorden van Zweden en Zuid-Finland. Hij daalde 1.400 meter onder de grond af om de illustere ondergrondse ijzererts/zeldzame aardmijn in de Arctische stad Kiruna te verkennen en bezocht Europa's grootste open kopermijn en de uitgestrekte afvalbekkens (tailing ponds) in Aitik. Om een beeld te krijgen van de houding van de inheemse bevolking in het Hoge Noorden, sprak Jones met een belangrijke woordvoerder van de Sami rendierherders in hun thuisland Sapmi, waar hij ook lokale bewoners ontmoette in Kiruna. In Finland bezocht hij een batterijassemblagefabriek die vraagt om meer “made in Europe” grondstoffen, terwijl hij in België verschillende experts interviewde over het potentieel van Europa op het gebied van kritieke metalen en hoe mijnbouwafval kan worden omgezet in groene, laag-koolstof bouwmaterialen.

Maroš Šefčovič. Jones sprak ook met de uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie, Maroš Šefčovič, om te zien hoe de nieuwe Critical Raw Materials Act van Europa aansluit bij de behoefte om nieuwe energietransitiemijnen te openen. Šefčovič bevestigde de dringende behoefte aan een mijnbouwrenaissance in Europa: *“Mijnbouw had een slechte reputatie, maar dat verandert geleidelijk. We weten dat de Europese mijnen de meest verantwoordelijke ter wereld zijn. Het is ons ethos. Maar om de doelstellingen van de Critical Raw Materials Act voor 2030 te halen, moeten we het investeerders iets gemakkelijker maken om te investeren in nieuwe Europese energietransitiemijnen.”* Zal Europa zijn zaakjes op orde krijgen en zijn strategische autonomie veiligstellen? Zullen de “strategische projecten” binnen de Critical Raw Materials Act - die baat zouden hebben bij toegang tot financiering en kortere vergunningsprocedures - de opening van nieuwe energietransitie mijnen vóór 2030 stimuleren? Of zal anti-mijnbouwverzet en NIMBYïsme een spaak in het wiel steken? Jones: *“De klok tikt meedogenloos door en Europa loopt grote risico's.”*

DOCVILLE & debat. De documentaire gaat op 27 maart 2024 in première in Leuven. De film wordt vertoond tijdens het prestigieuze DOCVILLE-filmfestival in Aula Vesalius in Leuven. Na de film vindt een panelgesprek plaats met de presentator van de film, Peter Tom Jones (directeur van SIM² KU Leuven), Ia Modin (partner bij het Zweedse advocatenkantoor Gozzo Advokater, van Sami-afkomst en adviseert cliënten over Sami-kwesties), Julia Poliscanova (senior directeur, voertuigen en E-mobiliteit Supply Chains bij Transport & Environment) en Nick Meyen (programmamanager klimaattransitie bij Leuven 2030). Het debat staat onder leiding van John Vandaele (MO* Magazine).

Meer info:

- Dr. Peter Tom Jones, directeur van het KU Leuven Instituut voor Duurzame Metalen en Mineralen, is beschikbaar voor interviews. E-mailadres: peter dot jones at kuleuven dot be.
- De trailer van Europa's mijnbouwrenaissance: een katalysator voor klimaatneutraliteit is [hier](#) beschikbaar. De film wordt op 29 maart 2024 voor het grote publiek beschikbaar gesteld op de SIM²-website. DOCVILLE pagina: [Europe's Mining Renaissance | DOCVILLE - Documentaire Filmfestival Leuven 20.03 t/m 28.03.24](#)
- SIM² KU Leuven heeft onlangs ook een mini-documentaire gelanceerd waarin het (rendierherders) Sami-perspectief met betrekking tot de mijnbouw van energie-overgangsmetalen in hun thuisland wordt gepresenteerd: <https://www.youtube.com/watch?v=ic1Jrh16GM>
- De filmploeg bestaat uit: regisseur Stijn van Baarle (Storyrunner) | presentator Peter Tom Jones (SIM² KU Leuven) | cameramannen Michael Van de Velde & Jérôme Demeyere | geluidstechnici Casimir De Kimpe & Marius Acke | grafisch ontwerper Jasper Vander Elst

Biographies of speakers (in English)²:

Ia Modin (GOZZO Advokater): Ia Modin is an expert in the commercial exploitation of intellectual assets, specialising in commercial contract law, with a focus on innovation, industrial collaborations and commercialisation. Recognised for excellence in negotiating and drafting agreements for long-term strategic innovation partnerships, she represents international and domestic clients in a wide range of sectors, incl. the metals and mining industries. In addition, Ia is of Sami descent and advises clients on Sami issues. Ia Modin is a sought-after keynote speaker on innovation and strategy. She is President Elect of LES Scandinavia, and Co-Chair of the @LESI CEEM (Chemicals Environment Energy and Materials) Committee.

Julia Poliscanova (she/her) (Transport & Environment (T&E): Julia joined T&E in June 2015 and now leads the organisation's vehicles, electrification & supply chains work across Europe. Julia also represents T&E on the board of the Global Battery Alliance. Julia previously worked as senior EU environment expert for the Mayor of London and, as an advisor to an MEP, followed legislation on renewables, energy efficiency & sustainable transport. Hailing from Latvia, Julia studied European politics and French at Goldsmiths, University of London, and holds an MSc in energy from Heriot-Watt University in Edinburgh.

Nick Meynen (Programme Manager Leuven 2030): The last decade, Nick created the economic transition team at the European Environmental Bureau, where he was the senior policy officer for systemic change. He was a co-organiser of the largest event in the EP during von der Leyen's term: the Beyond Growth conference. He is author of books such as "Frontlines. Stories of Global Environmental Justice" – which he also unpacked in a TED talk. Nick recently jumped from working at EU level to Leuven, where he assists with executing the cities' climate contract with the EU in the most ambitious way possible. He has degrees in geography, conflict studies and investigative journalism.

Peter Tom Jones (SIM² KU Leuven): Tom is the Director of the KU Leuven Institute for Sustainable Metals and Minerals (SIM²), an interdisciplinary team of more than 250 researchers focusing on the exploration, extraction, processing, refining and recycling of energy-transition metals. Jones has been working in this field for over 20 years, since completing his PhD in Metallurgy at KU Leuven in 2001. He is the author of several books (e.g. *Terra Incognita* (2006), *Terra Reversa* (2009 & 2016)...) and presenter of documentaries (e.g. *Responsible mining in Europe* (2022), *Made in Europe: from mine to Electric Vehicle* (2023), *The Sami Perspective* (2024), *Europe's Mining Renaissance* (2024)) on the transition to a climate-neutral, circular economy.

Moderator: John Vandaele (MO* magazine)

Funded by
the European Union

FUNDED BY THE EUROPEAN UNION. VIEWS AND OPINIONS EXPRESSED ARE HOWEVER THOSE OF THE AUTHOR(S) ONLY AND DO NOT NECESSARILY REFLECT THOSE OF THE EUROPEAN UNION OR HADEA AND CINEA. NEITHER THE EUROPEAN UNION NOR THE GRANTING AUTHORITY CAN BE HELD RESPONSIBLE FOR THEM.

CO-FUNDED BY KU LEUVEN

WITH SUPPORT OF

